

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26664,Miedzynarodowa-konferencja-naukowa-Miedzy-przymusowa-przyjaznia-a-prawdziwa-soli.html>
02.03.2026, 17:49

Strona znajduje się w archiwum.

Miedzynarodowa konferencja naukowa „Między przymusową przyjaźnią a prawdziwą solidarnością. Czesi – Polacy – Słowacy 1938/39–1945–1989” – Wrocław, 4–6 listopada 2004 r.

04.11.2004

W dniach 4–6 listopada 2004 r. we Wrocławiu w salach Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Między przymusową przyjaźnią a prawdziwą solidarnością. Czesi – Polacy – Słowacy 1938/39–1945–1989”.

Konferencja zorganizowana została wspólnie przez Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytut Historii Najnowszej Akademii Nauk Republiki Czeskiej.

W uroczystości otwarcia konferencji wzięli udział m.in.: prezes IPN prof. dr hab. Leon Kieres, prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Krzysztof Wójtowicz, konsul generalny Republiki Czeskiej we Wrocławiu Igor Šedo i marszałek województwa dolnośląskiego Paweł Wróblewski. Prof. Kieres w swoim wystąpieniu powiedział m.in. „Referaty, które będą wygłoszone podczas tej konferencji, obejmują niełatwy okres w stosunkach między Czechami, Polakami i Słowakami. Półwiecze zawarte między jesienią 1938 a jesienią 1989 roku było dla wszystkich trzech narodów czasem, kiedy znalazły się one pod ciśnieniem dwu zbrodniczych totalitaryzmów – nazistowskiego i komunistycznego. Mimo wspólnego zagrożenia przez długi czas wzajemna niechęć, a momentami także i wrogość, górowała nad chęcią współpracy. Uwidoczniło się to szczególnie w trakcie II wojny światowej, kiedy to pamięć o nieodległej przeszłości udaremniła piękną ideę konfederacji.

Do prawdziwej solidarności droga była daleka. Niewątpliwie za datę przełomową uznać można rok 1968, kiedy to mimo oficjalnej wrogości między oboma państwami, zakończonej udziałem PRL w agresji z 21 VIII 1968 roku, doszło do wielu aktów wzajemnej solidarności. Miały one miejsce zarówno w marcu 1968 roku, kiedy to między innymi wydalonym z uczelni polskim studentom i naukowcom zaproponowano możliwość studiów i pracy w Czechosłowacji, jak i w sierpniu, gdy tysiące Polaków protestowało przeciwko inwazji wojsk Układu Warszawskiego.”

Odbyła się także dyskusja panelowa „Festiwal niezależnej kultury czeskiej i słowackiej z perspektywy 15 lat” z udziałem Jarosława Brody, Aleksandra Gleichgewichta, Pawła Skrzywanka i Mieczysława Piotrowskiego-Ducina. Prowadził ją PhDr. Petr Blažek.

Blisko trzydniowe obrady konferencji przyczyniły się do integracji środowiska badaczy stosunków czesko-polsko-słowackich. Prowadzone niekiedy gorące dyskusje pozwoliły na zrozumienie odmiennych punktów widzenia tych samych problemów. Publikacja tomu materiałów pokonferencyjnych niewątpliwie przyczyni się do pogłębienia istniejącego stanu badań.

Podczas konferencji wygłoszonych zostało ponad 60 komunikatów i referatów:

Sekcja I „Wrogowie czy sojusznicy w latach II wojny światowej”

dr Sławomir M. Nowinowski (Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego) – Stosunki polsko-czechosłowackie u progu II wojny światowej. Bilans otwarcia / Polsko-československé vztahy na počátku 2. světové války. Úvodní bilance.

mgr Anna Cichocka (Uniwersytet Wrocławski) – Problem Czechosłowacji na łamach „Polityki” (1938-1939) / Problém Československa na stránkách „Polityky” (1938-1939) – komunikat / sdělení / koreferát.

mgr Robert Kowalski (Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Nowym Targu) – Polsko-słowackie stosunki polityczne i dyplomatyczne w latach 1938-1939 / Polsko-československé politické a diplomatické vztahy v letech 1938-1939 – komunikat / sdělení / koreferát.

dr Piotr Kołakowski (Instytut Historii Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku) – Działalność polskiego wywiadu przeciwko Czechosłowacji pod koniec lat trzydziestych / Činnost polské rozvědky proti Československu na konci třicátých let.

Mgr. Pavel Mičianik, M. A. (Ústav teórie a dejín vied, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica) – Slovenská armáda vo vojne proti Poľsku / Armia słowacka podczas wojny z Polską – komunikat / sdělení / koreferát.

Doc. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc. (Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno) – Československá vojenská skupina v Č. Kvasilově na Volyni 1939-1940 / Czechosłowacki oddział wojskowy w Czeskim Kwasilowie na Wołyniu 1939-1940.

PhDr. Jan Němeček, DrSc. (Historický ústav Akademie věd ČR, Praha) – Československá a polská exilová vláda – nepřátelé či spojenci / Czechosłowacki i polski rząd na emigracji – wrogowie czy sojusznicy

dr Jacek Piotrowski (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego) – Prezydent RP na uchodźstwie Władysław Raczkiewicz wobec planów federacji polsko-czechosłowackiej - komunikat / Polský prezident v exilu Władysław Raczkiewicz a plány na polsko-československou federaci - komunikat / sdělení / koreferát.

dr Dariusz Miszewski (Instytut Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego) – Opinie gen. Kazimierza Sosnkowskiego na temat współpracy polsko-czechosłowackiej w latach 1938-1944 / Názory gen. Kazimierze Sosnkowského na téma polsko-československé spolupráce v letech 1938-1944 – komunikat / sdělení / koreferát.

Dr. Martin D. Brown (The American International University in London) - The formation of British policy in regards to Czechoslovak-Polish relation in exile, 1939 to 1945 / Formování britské politiky k československo-polským vztahům v exilu 1939 až 1945 / Formowanie brytyjskiej polityki wobec stosunków czechosłowacko-polskich na uchodźstwie 1939-1945.

dr Radosław Żurawski vel Grajewski (Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego) - Foreign Office wobec relacji polsko-czechosłowackich w okresie II wojny światowej / Foreign Office a polsko-československé vztahy v období 2. světové války.

Doc. PhDr. Rudolf Žáček, PhD.(Slezský ústav SZM Opava) - Benešova vize poválečné střední Evropy / Wizja powojennej Europy Środkowej Beneša.

Mgr. Vít Smetana (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, Praha) - Československo-polská (kon)federace v politice velmocí - (Kon)federacja czechosłowacko-polska w polityce mocarstw - sdělení / komunikat / koreferát.

dr Paweł Jaworski (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego) - Polacy i Czesi na terenie Szwecji w latach II wojny światowej / Poláci a Češi na území Švédska v období 2. světové války - komunikat / sdělení / koreferát.

Mgr. Dušan Segeš (Historický ústav Slovenskej akadémie vied, Bratislava) - Z neoficiálních diplomatických kontaktů polské vlády v exilu se slovenskými politiky v období 2. světové války / Z nieoficjalnych kontaktów dyplomatycznych Rządu RP na obczyźnie z politykami słowackimi podczas II wojny światowej - sdělení / komunikat / koreferát.

Doc. PhDr. Mečislav Borák (Slezský ústav, Opava) - Dvě koncepce odboje na Těšínsku (Zaolží) v letech 1938-1945 / Dwie koncepcje ruchu oporu na Śląsku Cieszyńskim (Zaolziu) w latach 1938-1945.

Mgr. Jan Vajskebr (Památník Terezín) - Hnutí odporu a okupační režim na polském území a v Protektorátu Čechy a Morava / Ruch oporu a režim okupacyjny na ziemiach polskich i w Protektoracie Czech i Moraw - sdělení / komunikat / koreferát.

PhDr. Milan Moravec (Vojenský ústřední archiv, Praha) - Varšavské a Pražské povstání Powstanie Warszawskie i Praskie - sdělení / komunikat / koreferát.

PhDr. Petr Koura (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, Praha) - Polsko v českém ilegálním tisku 1939-1945 / Polska w czeskiej prasie podziemnej - sdělení / komunikat / koreferát.

PhDr. Peter Mičko (Katedra histórie, Fakulta humanitných vied, Univerzita Mateja Bela, Banská

Bystrica) – Polsko-slovenská spolupráca v otázke utečencov z Generálneho gubernátu na Slovensko v roku 1944 / Współpraca polsko-słowacka w kwestii uchodźców z Generalnego Gubernatorstwa na Słowację w 1944 roku – sdělení / komunikat / koreferát.

Sekcja II „Kontakty oficjalne 1945–1989“

PhDr. Jiří Friedl, Ph.D. (Slezská univerzita Opava) – Československo-polské vztahy ve světle dokumentů Foreign Office (červen–červenec 1945) / Stosunki czechosłowacko-polskie w świetle dokumentów Foreign Office (czerwiec–lipiec 1945).

Doc. PhDr. Jaromír Pavlíček, CSc. (Katedra humanitních věd, Pedagogická fakulta Ostravské univerzity, Ostrava) – Od konfrontace ke spojení. Český nacionalismus jako jednotící prvek NF (1945–1947) / Od konfrontacji do sojuszu. Czeski nacjonalizm jako element jednoczący Frontu Narodowego (1945–1947).

PhDr. Jan Kalous (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Praha) – Spolupráce čs. a polského MV v letech 1945–1948 očima Štěpána Plačka / Współpraca czechosłowackiego i polskiego MSW w latach 1945–1948 w oczach Štěpána Plačka – sdělení / komunikat / koreferát.

dr Ryszard Techman (Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie) – Z dziejów konsulatu czechosłowackiego w Szczecinie w latach 1949–1959 / Z dějin československého konzulátu ve Štětíně v letech 1949–1959.

dr Anna Szczepańska (Instytut Historii Uniwersytetu Szczecińskiego) – Działalność polskich placówek konsularnych w Czechosłowacji 1945–1956 / Činnost polských konzulátů v Československu 1945–1972.

PhDr. Milan Hroníček (Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova, Praha) – Československá reakce na předložení Rapackého plánu 1957–1958 / Reakcja Czechosłowacji na plan Rapackiego 1957–1958 – sdělení / komunikat / koreferát.

PhDr. Helena Nosková, CSc. (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, Praha) – Národnostní menšiny a nedominantní společenství v Československu po roce 1945. Češi, Slováci a Poláci / Mniejszości narodowe i mniejszościowe grupy społeczne w Czechosłowacji po roku 1945. Czesi, Słowacy i Polacy.

dr Robert Skobelski (Instytut Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego) – Położenie mniejszości polskiej na Zaolziu w drugiej połowie lat 50-tych XX wieku / Postavení polské menšiny na Zaolží v druhé polovině 50. let 20. století.

mgr Łukasz Sołtysik (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego) – Ludność czeska na Dolnym Śląsku w latach 1945–1955 / České obyvatelstvo v Dolním Slezsku v letech 1945–1955 – komunikat / sdělení / koreferát.

dr Krzysztof Nowak (Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) – Czechosłowacja a Czesi i Słowacy w Polsce (1948–1989) / Československo a Češi a Slováci v Polsku (1948–1989).

dr Tadeusz K. Kopyś (Instytut Pamięci Narodowej, Kraków) – Sprawa listów Amerykańskiego Komitetu dla Wyzwolenia Spisza i Orawy w 1957 roku / Otázka dopisů Amerického výboru pro osvobození Spiše a Oravy v roce 1957 – komunikat / sdělení / koreferát.

mgr Szczepan Świątek (Archiwum Państwowe w Krakowie) – Zagospodarowywanie pogranicza słowackiego w polityce władz Krakowa w latach 1945–1975 / Hospodářská výstavba na uzemí polsko-slovenského pohraničí v politice úřadů Krakova v letech 1945–1975 – komunikat / sdělení / koreferát.

PhDr. Dušan Janák, Ph.D. (Ústav veřejné správy a regionální politiky FPF Slezská univerzita, Opava) – Oficiální formy příhraniční spolupráce 1945–1989 / Oficjalne formy współpracy przygranicznej 1945–1989.

Mgr. Tomáš Bursík (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Praha) – Setřelení polského civilního letadla AN2 nad územím bývalé ČSSR v roce 1975 / Zestrzelenie polskiego samolotu cywilnego AN2 nad obszarem byłej CzSRS w roku 1975 – sdělení / komunikat / koreferát.

PhDr. Rudolf Vévoda (Vyšší odborná škola publicistiky, Praha) – Šestapadesátý – zmařená šancew Polští diplomaté v Československu v roce přelomu / Pięćdziesiąty szósty – zmarnowana szansaw Polscy dyplomaci w Czechosłowacji w roku przełomu.

dr Mariusz Mazur (Instytut Historii UMCS w Lublinie) – Kampania antyczechosłowacka na łamach polskiej prasy w 1968 r. / Antičeskoslovenská kampaň na stránkách polského tisku v roce 1968 – komunikat / sdělení / koreferát.

mgr Marek Białokur (Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego) – Obraz Praskiej Wiosny i inwazji na Czechosłowację w 1968 r. na kartach podręczników szkolnych III Rzeczypospolitej. Analiza porównawcza / Obraz Pražského jara a invaze do Československa v roce 1968 ve školních učebnicích III. Polské republiky. Srovnávací analýza – komunikat / sdělení / koreferát.

Dr hab. Jakub Tyszkiewicz (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego) – Czechosłowacja i

Polska w opinii Waszyngtonu w latach 1964–1968 / Československo a Polsko v názorech Washingtonu v letech 1964–1968.

mgr Marcin Ślaski (Instytut Politologii Uniwersytetu Gdańskiego) – Pomorska PZPR wobec Praskiej Wiosny w 1968 roku / PSDS Pomoří a Pražské jaro v roce 1968 – komunikat / sdělení / koreferát.

dr Julian Kwiek (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie) – Praska Wiosna – reakcje Polaków i Słowaków (na przykładzie woj. krakowskiego) / Pražské jaro – reakce Poláků a Slováků (na příkladu krakovského vojvodství) – komunikat / sdělení / koreferát.

PhDr. Oldřich Tůma (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, Praha) – Československo a polská krize 1980-81 / Czechosłowacja a kryzys w Polsce 1980-1981.

Prof. Jan Rychlík, DrSc. (Ústav českých dějin, Filozofická Fakulta Univerzity Karlovy, Praha) – Československá společnost, KSČ a události v Polsku 1980/1981 / Społeczeństwo czechosłowackie, KPCz i wydarzenia w Polsce 1980/1981.

Sekcja III „Kontakty nieoficjalne i nielegalne 1945–1989“

PhDr. Jaroslav Cuhra, Ph.D. (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, Praha) – Proměny východní politiky Vatikánu / Zmiany polityki wschodniej Watykanu.

Mgr. Józef Szymeczek (Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra společenských věd – oddělení křesťanské výchovy) – Prześladowanie „stanowczych chrześcijan“ na Zaolziu i ich zbiorowa emigracja do Polski (1962-1968) / Pronásledování „rozhodných křesťanů“ na Zaolší a jejich skupinová emigrace do Polska (1962-1968) – komunikat / sdělení / koreferát.

PhDr. Michal Šmigel' (Katedra histórie, Fakulta humanitných vied, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica) – Poľsko-československá kooperácia v akciách proti banderovcom (1945-1947) / Współpraca polsko-czechosłowacka w akcjach przeciw banderowcom (1945-1947).

Mgr. Ondřej Koutek (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Praha) – Akce „ŠKORPIONI“ – postup StB proti ukrajinskému nacionalismu v Československu a jeho kontaktům v Polsku a na Ukrajině / Akcja „Skorpiony“ – działania StB przeciw ukraińskiemu ruchowi nacjonalistycznemu w Czechosłowacji i jego kontaktom w Polsce i na Ukrainie – sdělení / komunikat / koreferát.

PhDr. Jiří Plachý (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Praha) – Tajné „přepážky“ polského podzemí v Československu po roce 1945 / Tajne „skrzynki“ polskiego

podziemia w Czechosłowacji po 1945 roku - sdělení / komunikat / koreferát.

dr Grzegorz Waligóra (Wrocław) - Opozycja przedsierpniowa w Polsce wobec opozycji czechosłowackiej / Předsrpnová opozice v Polsku a československá opozice.

PhDr. Petr Blažek (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd, Praha) - Čtyři roky spolupráce se Smrtkou - agent StB jako kurýr Polsko-české solidarity / Cztery lata współpracy z „Kostuchą” - agent StB jako kurier Solidarności Polsko-Czeskiej - sdělení / komunikat / koreferát.

Mgr. Norbert Kmeť, CSc. (Ústav politických vied, Slovenská Akadémia Vied, Bratislava) - Pašování literatury z Polska na Slovensko v sedmdesátých a osmdesátých letech / Przemyt literatury z Polski na Słowację w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych.

Sekcja IV „Społeczeństwa - dalekie czy bliskiew”

dr Ewa Jaworska (Wrocław) - Czechosłowacja w opinii środowiska „Kultury” paryskiej / Československo v pohledu pařížské “Kultury”.

Mgr. Mária Sučanská (Katedra histórie, Fakulta humanitných vied, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica) - Pretrvávajúce národných stereotypov medzi Čechmi, Slovákmi, Poliakmi po roku 1945 ako dôsledok zneužitia historického vedomia spoločnosti komunistickou mocou. Blízkosť a vzdialenosť národov vo svetle historických prameňov / Trwanie stereotypów narodowych między Czechami, Słowakami, Polakami po 1945 roku jako rezultat pogwałcenia świadomości historycznej przez władzę komunistyczną. Bliskość i dystans między narodami w świetle źródeł historycznych.

dr Roman Baron (Historický ústav Akademie věd ČR, Praha) - Wzajemne postrzeganie się Polaków i Czechów na przykładzie polskich i czechosłowackich elit politycznych na emigracji (1939-1945) / Vzájemné vnímání se Poláků a Čechů na příkladu polských a československých politických elit v exilu (1939-1945).

Mgr. Marek Syrný (Katedra histórie, Fakulta humanitných vied, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica) - Percepčia Polska a Poliakov v slovenskej povojnovej spoločnosti v rokoch 1945-1947 / Postrzeganie Polski i Polaków przez powojenne społeczeństwo słowackie w latach 1945-1947 - sdělení / komunikat / koreferát.

mgr Marek Skawiński (Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Nowym Targu) - Etniczno-osadniczy i geograficzno-ekonomiczny aspekt granicy polsko-czechosłowackiej na odcinku słowackim w latach 1938-1939 / Etnicko-územní a geograficko-ekonomický aspekt polsko-československé hranice na slovenském úseku v letech 1938-1939 - komunikat / sdělení / koreferát.

•
dr Lucyna Spyrka (Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego) - Literatura polska na Słowacji w latach II wojny światowej / Polska literatura na Slovensku v období 2. světové války -komunikat / sdělení / koreferát.

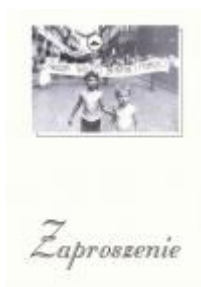
•
Mgr. Juraj Marušiak, Ph.D. (Ústav politických vied, Slovenská akadémia vied, Bratislava) - Represe vůči polskému obyvatelstvu na Zaolží v souvislosti s událostmi roku 1956 / Represje wobec ludności polskiej na Zaolziu w związku z wydarzeniami 1956 roku.

•
PhDr. Petr Bednařík, Ph.D. (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, Praha) - Obraz Polska v českém tisku na přelomu 60. a 70. let / Obraz Polski w prasie czeskiej na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych.

•
Mgr. Petr Cajthaml (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Praha) - Propaganda StB - kpt. Czechowicz a kpt. Minařík / Propaganda StB - kpt. Czechowicz i kpt. Minařík.

[Popředni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Wrocław

Zaproszenie

